

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри,

к.е.н., доцент И.Д. Іван ДЕМЧЕНКО

« 01 » 09 2021р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»**

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності

073 «Менеджмент»

за ОПП Менеджмент

(на основі повної загальної середньої освіти та

ОКР «Молодший спеціаліст»)

факультет економіки та бізнесу

Робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» за ОПІ Менеджмент (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст») факультет економіки та бізнесу . – Мелітополь, ТДАТУ - 15 с.

Розробник: Людмила Сахно, к.е.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

Протокол від «1» вересня 2021 року № 1

В.о. завідувача кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

к.е.н, доцент  Іван ДЕМЧЕНКО

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 073 «Менеджмент» за ОПІ Менеджмент (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол від «02» вересня 2021 року № 1

Голова, доц.  Анна КОСТЯКОВА

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | | | |
|--|---|--|----------------|
| Найменування показників | Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти | Характеристика навчальної дисципліни | |
| | | денна форма навчання | |
| Кількість кредитів 4 | Галузь знань 07 “Управління та адміністрування” | Обов’язкова | |
| Загальна кількість годин – 120 години | Спеціальність: 073 «Менеджмент» | Курс | Семестр |
| Змістових модулів – 2 | | 3 курс / 1С | 5 / 1-й |
| Тижневе навантаження: аудиторних занять – 4 год. самостійна робота студента – 6 год. | Ступінь вищої освіти: «Бакалавр» | Лекції | 22 год. |
| | | Практичні заняття | 22 год. |
| | | Лабораторні заняття | - |
| | | Семінарські заняття | - |
| | | Самостійна робота | 76 год. |
| | | Форма контролю: диференційований залік | |

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання курсу - вивчення загальних принципів організації бухгалтерського обліку; ознайомлення з методикою бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; отримання навичок із складання фінансової звітності підприємства, організації; вміння аналізувати фінансову звітність підприємств і організацій, набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 16. Здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер управління витратами для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій.

СК 18. Здатність розуміти економічні основи функціонування організації, визначати потреби та напрями раціонального використання ресурсів організації.

СК 19. Здатність аналізувати та оцінювати результати діяльності, економічний потенціал та динаміку розвитку організації

- *Програмних результатів навчання:*

РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

- *soft skills* показувати навички самостійної роботи, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації у сформованих звітах.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1: Бухгалтерський облік, як джерело облікової інформації для управління

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс. [1 с. 4-6; 4 с. 6-8; 5 с. 12-15; 6 с. 24-32; 8; 13 с. 14-18]

- 1.1 Бухгалтерський облік, як інформаційне джерело системи управління підприємством;
- 1.2 Принципи і вимоги бухгалтерського обліку;
- 1.3 Предмет і метод бухгалтерського обліку.
- 1.4 Характеристика бухгалтерського балансу;
- 1.5 Структура балансу.

Тема 2. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Оцінка та калькуляція. [1 с. 24-34; 5 с.36-48; 12 с.14-17; 12 с.14-17]

- 2.1 Рахунки, їх зміст та будова. План рахунків, його побудова та структура.
- 2.2 Подвійність відображення господарських операцій на рахунках. Синтетичний та аналітичний облік.
- 2.3 Оцінка як прийом бухгалтерського обліку.
- 2.4 Калькулювання як прийом вартісного вимірювання у бухгалтерському обліку

Тема 3. Організаційна побудова бухгалтерського обліку. Документація та інвентаризація, техніка ведення і форми бухгалтерського обліку. [8;12 с. 46-52; 20 с.35-48; 21 с. 75-82; 36 с. 38-52]

- 3.1 Організація облікової служби на підприємстві;
- 3.2 Формування облікової політики.
- 3.3 Документація як першоджерело облікової інформації;
- 3.4 Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку;
- 3.5 Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку.

Тема4. Облік необоротних активів. [16 с. 42-52; 23; 32; 36 с. 120-145]

- 4.1 Класифікація і оцінка необоротних активів;
- 4.2 Документування і облік надходження необоротних активів;
- 4.3 Документування і облік операцій, пов'язаних з використанням необоротних активів (переміщення, ремонт, нарахування амортизації, орендні операції);
- 4.4 Документування і облік вибуття необоротних активів підприємства.

Тема 5. Облік запасів і готової продукції [3 с. 65-68; 10; 24; 31; 34 с. 45-48; 35 с.68-75]

- 5.1 Класифікація та оцінка запасів;

- 5.2 Документування і облік надходження, руху запасів;
- 5.3 Облік і документування процесу виробництва і оцінка готової продукції
- 5.4 Облік і документування реалізації готової продукції

Змістовий модуль 2: «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством»

Тема 6. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості. [2 с. 52-56; 18 с. 38-42; 19 с. 68-74]

- 6.1 Облік і документування касових операцій;
- 6.2 Облік і документування операцій на поточному рахунку;
- 6.3 Облік дебіторської заборгованості.

Тема 7. Облік власного капіталу і розрахунків та зобов'язань. [7 с. 58-64; 27; 34 с. 125-132; 25; 36 с. 342-358; 38 с. 212-228]

- 7.1 Облік власного капіталу.
- 7.2 Облік і документування розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- 7.3 Облік і документування розрахунків з бюджетом за податками й платежами.

Тема 8. Облік праці, її оплати та інших розрахунків з працівниками підприємства [9; 36 с. 245-248; 37 с. 115-128; 38 с. 94-110]

- 8.1 Види і форми оплати праці;
- 8.2 Облік і документування нарахування оплати праці;
- 8.3 Облік утримань з оплати праці;
- 8.4 Порядок нарахування і облік ЄСВ?
- 8.5 Облік відпусток та тимчасової непрацездатності працівників підприємства;
- 8.6 Облік і документування інших розрахунків з працівниками підприємства.

Тема 9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства. [17; 28; 29; 36 с. 328-338; 38 с. 312-325]

- 9.1 Поняття доходів, витрат та їх класифікація;
- 9.2 Облік доходів і витрат підприємства;
- 9.3 Порядок формування фінансових результатів та відображення їх в обліку.

Тема 10. Звітність підприємства. [8; 11 с. 25-32; 14 с. 45-68; 15 с. 24-29; 17; 30; 33]

- 10.1 Принципи підготовки звітності, класифікація звітності
- 10.2 Форма та зміст бухгалтерської звітності
- 10.3 Види бухгалтерської звітності
- 10.4 Фінансова бухгалтерська звітність в управлінні підприємством
- 10.5 Податкова звітність
- 10.6 Внутрішня (управлінська) звітність в управлінні підприємством

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Номер тижня | Вид занять | Тема заняття або завдання на самостійну роботу | Кількість | | | |
|---|-----------------------|--|-----------|-----|-----|-------|
| | | | годин | | | балів |
| | | | лж | пр. | СРС | |
| Змістовий модуль 1: Бухгалтерський облік, як джерело облікової інформації для управління | | | | | | |
| 1 | Лекція 1 | Загальна характеристика бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс | 2 | | | |
| | Практичне заняття 1 | Загальна характеристика бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс | | 2 | | 5 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 2 | Лекція 2 | Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Оцінка та калькуляція | 2 | | | |
| | Практичне заняття 2 | Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Оцінка та калькуляція | | 2 | | 5 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 3 | Лекція 3 | Організаційна побудова бухгалтерського обліку. Документація та інвентаризація, техніка ведення і форми бухгалтерського обліку. | 2 | | | |
| | Практичне заняття 3 | Організаційна побудова бухгалтерського обліку. Документація та інвентаризація, техніка ведення і форми бухгалтерського обліку. | | 2 | | 5 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 4,5 | Лекція 4,5 | Облік необоротних активів | 4 | | | |
| | Практичне заняття 4,5 | Облік необоротних активів | | 4 | | 10 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 8 | 2 |
| 6 | Лекція 6 | Облік запасів і готової продукції | 2 | | | |
| | Практичне заняття 6 | Облік запасів і готової продукції | | 2 | | 5 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 7,8 | Самостійна робота | Підготовка до написання ПМК I | | | 10 | |

| | | | | | | |
|--|----------------------|---|-----------|-----------|-----------|------------|
| | ПМК I | Підсумковий контроль за змістовий модуль I | | | | 10 |
| Всього за змістовий модуль 62-год. | | | 12 | 12 | 38 | 50 |
| Змістовий модуль 2: «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» | | | | | | |
| 9 | Лекція 7 | Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості | 2 | | | |
| | Практичне заняття 7 | Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості | | 2 | | 6 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 10 | Лекція 8 | Облік власного капіталу і розрахунків та зобов'язань | 2 | | | |
| | Практичне заняття 8 | Облік власного капіталу і розрахунків та зобов'язань | | 2 | | 6 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 11 | Лекція 9 | Облік праці, її оплати та інших розрахунків з працівниками підприємства | 2 | | | |
| | Практичне заняття 9 | Облік праці, її оплати та інших розрахунків з працівниками підприємства | | 2 | | 6 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 12 | Лекція 10 | Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства | 2 | | | |
| | Практичне заняття 10 | Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства | | 2 | | 6 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 5 | 2 |
| 13 | Лекція 11 | Звітність підприємства | 2 | | | |
| | Практичне заняття 11 | Звітність підприємства | | 2 | | 6 |
| | Самостійна робота | Робота на освітньому порталі | | | 8 | 2 |
| 14,15 | Самостійна робота | Підготовка до написання ПМК II | | | 10 | |
| | ПМК II | Підсумковий контроль за модуль II | | | | 10 |
| Всього за змістовий модуль 2- 58 год. | | | 10 | 10 | 38 | 50 |
| Всього з навчальної дисципліни – 120 год. | | | | | | 100 |

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Бухгалтерський облік, як інформаційне джерело системи управління підприємством.
2. Охарактеризуйте структуру балансу.
3. Вкажіть вимоги до оформлення та зберігання документів.
4. Які вимоги до організації облікової служби на підприємстві?
5. Розкрийте питання інформаційності балансу.
6. Дайте визначення терміну «подвійний запис» і вкажіть його важливість в бухгалтерському обліку.
7. Розкрийте історичні аспекти виникнення сучасної форми балансу.
8. Охарактеризуйте значення та методичу складання оборотних відомостей за синтетичними та аналітичними рахунками.
9. Вкажіть принципи систематизації облікової документації.
10. Охарактеризуйте особливості організації облікового процесу в умовах автоматизації.
11. Обґрунтуйте важливість документування господарських процесів підприємства.
12. Визначте основи побудови бухгалтерського обліку.
13. Охарактеризуйте план рахунків, його побудову та структуру.
14. Побудова бухгалтерського обліку по стадіях облікового процесу.
15. Класифікація облікової інформації у відповідності до вимог управління.
16. Поняття про рахунки бухгалтерського обліку.
17. Організація облікової служби на підприємстві.
18. Охарактеризуйте побудову активу балансу.
19. Визначте структуру пасиву балансу.
20. Які рахунки є активними та пасивними?
21. Класифікація і оцінка необоротних активів
22. Документування і облік вибуття необоротних активів підприємства.
23. Документування і облік надходження запасів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Види і форми оплати праці.
2. Облік і документування касових операцій.
3. Внутрішня (управлінська) звітність в управлінні підприємством.
4. Облік і документування розрахунків з підзвітними особами.
5. Інформація щодо оплати праці, яку підприємство надає зовнішнім користувачам.
6. Методи обліку витрат на виробництво готової продукції, робіт, послуг.
7. Порядок формування фінансових результатів та відображення їх в обліку.

8. Облік доходів і витрат підприємства.
9. Які первинні документи використовують для відображення операцій з грошовими коштами підприємства?
10. Розкрийте порядок обліку довгострокових фінансових інвестицій.
11. Розкрийте порядок обліку власного капіталу і відображення у бухгалтерських документах.
12. Розкрийте порядок обліку поточних фінансових інвестицій.
13. Які існують форми первинних документів з обліку оплати праці?
14. В яких видах і формах звітності можна знайти інформацію про склад і структуру зобов'язнь підприємства? Чи дублюється така інформація?
15. На підставі яких документів касир видає кошти підзвітній особі?
16. Перелічте первинні документи, які використовуються для визначення розміру витрат виробництва і вкажіть порядок, терміни їх складання, кількість екземплярів і відповідальних осіб.
17. Що таке бухгалтерська звітність? У чому полягає економіко-правова сутність бухгалтерської звітності?
18. Назвіть склад фінансової звітності?

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. № 996-XIV (із змінами і доповненнями).
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI/ зі змінами та доповненнями
3. Порядок подання фінансової звітності: Затв. постановою Кабінету Міністрів від 28.02.00р. № 419 зі змінами та доповненнями.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Мінфіну від 07.02.2013р. №73.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Затв. наказом Мінфіну від 28.05.99р. № 137.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Затв. наказом Мінфіну від 27.04.00р. № 92.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Затв. наказом Мінфіну від 18.10.99р. № 242.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затв. наказом Мінфіну від 20.10.99р. № 246.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Затв. наказом Мінфіну від 08.Ю.99р. № 237.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Затв. наказом Мінфіну від 31.01.00р. № 20.

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Затв. наказом Мінфіну від 26.04.00р. № 91.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Затв. наказом Мінфіну від 28.07.00р. № 181.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Затв. наказом Мінфіну від 29.11.99р. № 290.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затв. наказом Мінфіну від 31.12.99р. № 318.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Затв. Наказом Мінфіну від 25.02.00р. № 39.

16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Мінфіну від 30.11.99р. № 291.

17. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності Наказ МФУ від 28.03.2013 р. № 433.

18. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України Наказ МФУ від 27.06.2013 р. №635

19. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку Наказ МФУ від 27.06.2013 р. №627

20. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку Наказ МФУ від 24 травня 1995 року N 88 зі змінами та доповненнями

21. Наказ Міністерства фінансів України від 11.04.03 №476 «Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності»

22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Мінфіну від 30.11.99р. №291.

23. Порядок ведення касових операцій в національній валюті України: Затв. постановою НБУ від 13.10.97р. № 334.

24. Інструкція №7 «Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України»: Затв. постановою Правління НБУ від 02.08.96р. № 204.

25. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків: Затв. наказом Мінфіну від 11.08.94р. №69.

26. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків та незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств // Додаток до листа Міністерства аграрної політики України 04.12.2003 N 37-27-2/14023

Допоміжна

27. Білоусько, В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник / В. С. Білоусько, М. І. Беленкова. - 3 - те вид., перероб. і доп. - К. : Кондор, 2007. - 423 с. Бутинець Ф. Організація бухгалтерського обліку. К.: ЖІТІ, 2001-576с.

28. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України : підручник / заг. ред. В. Я. Плаксієнко. - Дніпропетровськ : ДДАУ, 2005. - 490 с.

29. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: [навчальний посібник] / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. – 230 с. (12,09 друк. арк.)

30. Організація бухгалтерського обліку (практикум) : навч. посібник : рекомендовано МОН України / під ред.: П. М. Майданевича, М. В. Додонової. - Сімферополь : Фенікс, 2010. - 324 с.

31. Сахарцева, І. І. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Г.А. Семенов, Г.М. Бескоста; за ред. І.І. Сахарцевої. - К. : Кондор, 2005. - 553 с.

32. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підручник / За ред. М.Ф.Огійчука. - 3-ге вид., перероб. і доп. - К. : Алерта, 2006. - 878 с.

33. Вербило О.Ф., Кондрицька Т.П., Ярошинська В.М. Бухгалтерський облік у менеджменті: зміст та методика навчання. Підручник. Частина перша. Теоретичні основи. – К.: НАУ, 2006, с.-232.

34. Кузнецова С. А. Організація облікової інформації в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання: [монографія] / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. – 224 с

35. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в системі формування управлінської інформації: методологія та практика: [монографія] / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: Таврійській державний агротехнологічний університет, 2007. – 297 с.

36. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: [навчальний посібник] / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. – 230 с.

37. Лавінська Л., Жилкіна Л., Голенко О. Бухгалтерський облік. К.: КНЕУ, 2003 – 370 с.

38. Сопко В. Бухгалтерський облік. Підручник. К.: КНЕУ, 2000-580с.

39. Сопко В.В., Сопко О.В. Бухгалтерський облік: Основи теорії та концептуальні засади побудови: Навч.-метод. Посібник. _К.: Знання України, 2003. -231 с.

40. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. - К. : Алерта, 2006. - 1080 с.

41. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник : затверджено МОН України / М. Ф. Огійчук [та ін.] ; за ред. М. Ф. Огійчука. - Вид. 5-те, переробл. і допов. - К. : Алерта, 2009. - 1056 с

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Internet.